DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-618-1-65

МОВНА ПІДГОТОВКА ТА ІСТОРИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК ФУНДАМЕНТ СТРАТЕГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ КУРСАНТІВ ВВНЗ

Деміхова С. В.
викладач кафедри гуманітарних наук
Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
м. Львів, Україна

Безпосередні кальки з російської, радянська інтерпретація військової термінології тривалий час домінували серед військовослужбовців ЗСУ та курсантів ВВНЗ. Радикальна зміна термінології та акцент на українській мові не повинні викликати дискомфорт у російськомовних військовослужбовців, які зараз захищають державу, перебуваючи на фронті. В армії як державній інституції, публічний простір офіційна термінологія має бути українською мовою, бо це питання існування держави. Побутове спілкування – це особиста справа.

На даному етапі простежуємо повернення автентичних військових термінів та процес очищення мовлення майбутніх офіцерів від штампів радянщини («вєлікая отєчєствєнная», «братні народи»). Згадані штампи були створені радянською пропагандою, а використання терміна «Друга світова війна» повертає Україну в глобальний контекст і визнає внесок українців на всіх фронтах, а не лише в лавах Червоної армії. Маємо наукову точність проти ідеологічного міфу.

Тяглість мілітарної традиції формує впровадження в навчальний процес термінології часів УНР та УПА. Використання сполучень «визвольні змагання», *«сотня»*, *«чота»*, «хорунжий», «рій» є доказом успадкування багатовікових традицій сучасною армією [2, с. 96].

У публічному мовленні курсанти демонструють володіння питомою військово-історичною термінологією, що є засобом протидії ворожій пропаганді, ознакою професійності. Інструментами «м'якої сили» стають мова та історія. Під час виступів у навчальних закладах, інтерв'ю, у соцмережах вони, відрізняючи історичну правду від ворожої пропаганди, ретранслюють офіційні історичні наративи. Вибудовують стійкий імунітет до пропаганди, ефективно комунікуючи з особовим складом та цивільним населенням.

Довіру суспільства до армії, що знає свою історію, формує точність мови курсанта, їх обґрунтовані висловлювання і впевненість. Майбутні офіцери виступають публічними інтелектуалами [1, с. 3].

Правильне використання історичного контексту допомагає у спілкуванні з іноземними партнерами та медіа. Курсант стає військовим амбасадором, навчаючись за кордоном або під час роботи з інструкторами НАТО. Щоб коректно представляти інтереси України на міжнародній арені, майбутній офіцер ЗСУ повинен вміти пояснити історичний контекст війни, використовуючи словник, знаючи мовні еквіваленти для термінів (наприклад, *Holodomor as genocide, Soviet occupation, uprising*), фахово аргументуючи історичне підґрунтя сучасної агресії російської федерації у розмові з колегами з НАТО.

Офіцер має бути готовим захищати правду на мовному рівні. Англійська термінологія потужно впливає на сприйняття України партнерами. Це не просто переклад з української, це смислова рамка, а хто її встановлює, той контролює дискусію. Ми програємо ворогові, якщо дозволимо обговорювати «санітарні зони» замість «окупації».

У Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного впроваджено навчальну дисципліну «Культура професійної комунікації та ораторська майстерність офіцера», вивчення якої передбачає проведення симуляційних ігор «Прес-конференція офіцера», де курсанти пояснюють складні історичні моменти, використовуючи виключно фахову деколонізовану термінологію. Проводимо дебатні клуби, де курсанти відпрацьовують навички публічного виступу, використовуючи історичні кейси.

Маємо міждисциплінарний підхід. Історична термінологія звучить на заняттях з тактики, вогневої підготовки та іноземної мови. Наприклад, під час вивчення топографії використовуються лише деколонізовані назви. Це створює середовище, де правильна комунікація не стане додатковим навантаженням.

Доцільною була б інтеграція мовної підготовки (ESP – English for Specific Purposes) з курсом історії України.

Володіння словом – це стратегічний інструмент на рівні з вогневою підготовкою. Знання історії формує імунітет до ворожого наративу і маніпуляцій. Курсант виступає свідомим учасником публічного простору, вміючи оперувати історичною термінологією. Усе це формує мовну стійкість майбутнього офіцера ЗСУ, здатного захищати національні інтереси в інформаційній сфері.

Література:

1. Залужний В. Сучасна війна: стратегія та тактика. *АрміяInform*. 2023. № 45. С. 3.

2.Міхновський М. Самостійна Україна. Київ : Діокор, 2002. 80 с. С. 96.